

Statsminister

Sperrefrist:

Kåre Willoch

Mandag 22. februar 1982 kl. 1800

Utdrag av

STATSMINISTERENS FOREDRAG VED VESTFOLD HØYRES ÅRSMØTE
MANDAG 22. FEBRUAR 1982

Vi kan ikke legge skjul på at landets økonomiske situasjon gir grunn til alvorlig bekymring. Men vi må ikke la problemene ta overhånd. Utgangspunkt må heller være de utfordringer og enestående muligheter som tross alt preger vår situasjon, spesielt dersom vi sammenlikner med de problemer som rammer så mange andre land. Men skal vi i Norge makte å bekjempe prisstigningen, forutsetter det at vi ikke enda en gang fristes til kortsiktige forsøk på bare å utsette prisstigningen ved nye reguleringer, som fører til større prisstigning senere. Og skal vi makte å unngå større arbeidsløshet, må vi ta konsekvensene av at det ikke lenger er midler nok til å løse alle problemer ved mer støtte. Vi må i stedet satse på omstilling og effektivisering i kriserammede bedrifter og bevare konkurranseevnen.

Dersom vi virkelig ønsker å utnytte de muligheter og utfordringer som ligger foran oss, trenger vi optimisme og pågangsmot. Vi vet at de problemene vi nå har foran oss bare kan løses gjennom innsats og samarbeid.

Optimisme og pågangsmot er nødvendig, men ikke tilstrekkelig. For å sikre velferdssamfunnet og trygge sysselsettingen, kreves det først og fremst en konsekvent og bevisst politikk med sikte på å gjenreise vekst-

evnen i norsk økonomi. Det finnes ingen snarvei til full sysselsetting og lavere prisstigning. Utredninger og erfaringer kan tvert om fortelle at kortsiktige tiltak for å utsette sysselsettingsproblemer og regulere priser, faktisk kan bidra til å forsterke arbeidsløsheten og inflasjonen på lengre sikt. Våre problemer i dag er i betydelig grad resultater av at man har utsatt problemer tidligere, i stedet for å løse dem. Ingen tryllemidler kan erstatte et tålmodig og møysommelig arbeid for å skape bedre produksjonsvilkår og lavere kostnadsutvikling.

Hovedelementene i Regjeringens politikk for å gjenreise veksten i norsk økonomi og dermed trygge sysselsettingen og bekjempe prisstigningen vil være:

- For å unngå ytterligere økning i Statens budsjettunderskudd samt de sterke inflasjonsvirkninger av offentlig forbruk, er Regjeringen fast bestemt på en kraftig begrensning av veksten i offentlige utgifter.
- Det vil bli gjennomført lettelser i personbeskatningen, særlig med tanke på å få redusert marginals-katten. Dette er nødvendig både for å muliggjøre lavere lønnsøkninger og dermed lavere kostnadsstigning, og for å gjøre det mer lønnsomt for den enkelte å gjøre en ekstrainsats, jobbe overtid, e.l. Det kan neppe være tvil om en skattereform som vil gjøre det mer lønnsomt å

arbeide, etter hvert også gi utslag i økt produksjon og dermed også lavere prisstigning.

- Det er en viktig del av Høyres grunnsyn at flest mulig må få anledning til å bli eiere av verdier som monner. Interessen for eiendom er en byggende kraft, som kan bidra til fremgang for både samfunnet og den enkelte. Dette ligger under vårt forsvar for eiendomsretten. Det samme grunnsyn begrunner f.eks. vårt krav om at også medlemmer av borettslag skal få anledning til selv å velge eierform for sine boliger. Vi ser også hyttepolitikken som en del av en politikk for å spre eiendomsrett. Vårt ønske om stadig bedre vilkår for personlig sparing er også et ledd i en politikk for eiendom for alle. Som en del av denne politikk vurderer også Regjeringen tiltak for å legge forholdene bedre til rette for at flere kan bli medeiere i bedrifter, ved kjøp av aksjer eller på andre måter.

- En skadevirkning av for høye offentlige utgifter, og for lite sparing, er at det blir for dårlige muligheter for å skaffe lån til produktive investeringer i næringslivet. Mer sparing og mindre offentlige utgifter, vil senere gjøre det mulig å tillate større utlån i bankene. Det er viktig for å skape grunnlag for ny vekst i økonomien.

- Også den forrige regjeringen var omsider kommet til at man måtte legge om prispolitikken og

prismyndighetenes virksomhet, med sikte på en mer aktiv satsing på konkurranseovervåking og konkurransefremmende tiltak. Det ble dessverre likevel lite av dette. Man satset på prisstopp, som utløser senere prishopp, og som erfaringsmessig heller øker prisstigningen på lengre sikt. Vi må satse på konkurranse. Konkurranseregulerende avtaler, beskyttelses- og autorisasjonsordninger o.l., kan være årsaken til manglende priskonkurranse. Slike problemer kan ikke løses gjennom prisregulering, men bare gjennom en aktiv politikk med sikte på å skape økt priskonkurranse i næringslivet. Økt konkurranse er også nødvendig for å skjerpe konkurransevnen og skape økt effektivitet, fleksibilitet og tilpasningsevne i næringslivet.

- Regjeringen legger stor vekt på å stimulere det man kan kalle tilbudssiden i norsk økonomi. Også den forrige regjering erkjente at manglende tilpassning på arbeidsmarkedet, manglende evne til omstillinger i industrien, reguleringer og beskyttelser kan hindre vekst og fremgang, ved å motvirke effektiv utnyttelse av produksjonsressurser. I motsetning til Arbeiderpartiet kommer vi til å gjøre noe reelt for å overvinne problemene. Det vil særlig bli lagt vekt på å fjerne lover og reguleringer som hindrer en bedre utnyttelse av våre ressurser og dermed svekke våre muligheter til å trygge sysselsettingen og bekjempe prisstigningen.

Regjeringen er med andre ord i ferd med å gjennomføre en bredt anlagt politikk for å gjenreise vekstevnen i vår økonomi. Men skal vi lykkes i dette, forutsetter det et lønnsoppgjør som ikke undergraver konkurranseevnen. Vårens inntektsoppgjør vil være en avgjørende prøve på om vi gjennom det eksisterende forhandlings- og organisasjonssamfunn kan skape resultater til beste for alle, eller om systemet vil føre samfunnet inn i en interessekamp mellom grupper, hvor alle til slutt blir skadelidende.

Etter som det er et overordnet mål å bevare arbeidsplasser må partene fremfor alt legge konkurranseevnen til grunn. Hermod Skånland har påpekt at tusenvis av arbeidsplasser kan gå tapt dersom vi svekker konkurranseevnen. Dette er ikke livsfjern teori. Mange andre land har allerede fått slike problemer ved å svekke sin egen konkurranseevne. Dette er virkninger som man ikke kan unngå bare ved å angripe dem som peker på dem. Vi burde nå kunne mobilisere så meget samhold at vi ikke undergraver grunnlaget for opprettholdelse av velferdssamfunnet.